

Trzy „Miniatury” dla badaczy z Uniwersytetu w Białymstoku

Trójka badaczy z Uniwersytetu w Białymstoku (UwB) zdobyła dofinansowanie swoich działań naukowych w konkursie „Miniatura 4” Narodowego Centrum Nauki (NCN). Otrzymają w sumie ponad 100 tys. zł.

„System zapylania a droga do sukcesu ewolucyjnego dwóch gatunków storczyków, w nowych warunkach siedliskowych” – to tytuł projektu **dr Edyty Jermakowicz z Wydziału Biologii UwB**. Na badania wstępne otrzyma ona 49 793 zł. Badaczka chce sprawdzić, czy jeśli rośliny zaczynają kolonizować nowe, zmienione na skutek działalności człowieka siedliska, towarzyszą temu zmiany w systemie zapylania, w tym zmiany w cechach kwiatowych oraz w sukcesie reprodukcyjnym. Będzie też badać, czy kierunek tych zmian jest taki sam u roślin prezentujących różne systemy rozrodu. W tym celu porówna dwa, spokrewnione gatunki storczyków, różniące się systemem kojarzenia: *Liparis loeselii* (gatunek, w którym może wystąpić zjawisko samopylności) oraz *Malaxis monophyllos* (gatunek, który do zapylenia potrzebuje pyłku z kwiatu innej rośliny swojego gatunku).

Wsparcie na swoje wstępne badania w wysokości 48 824 zł otrzyma **dr Maciej Matosiuk, także z Wydziału Biologii**. Jego projekt zatytułowany jest **„Analiza porównawcza transkryptomów hybrydujących gatunków, sarny europejskiej i sarny syberyjskiej”**. Jak zapowiada biolog, planuje analizę sekwencji genów oraz poziomu ich ekspresji u dwóch blisko spokrewnionych gatunków, które mogły krzyżować się ze sobą na terenie Europy Środkowej jeszcze po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia, podczas gdy obecnie ich wąska strefa kontaktu znajduje się niemal 2000 km na wschód.

– Wyniki badań pozwolą na zaprojektowanie zestawu markerów molekularnych do efektywnego genotypowania osobników sarny europejskiej pod kątem obecności genomowych śladów przejęcia wariantów pochodzących od gatunku siostrzanego wskutek pradawnego krzyżowania – wyjaśnia dr Matosiuk. Badania wstępne dostarczą również wiedzy na temat historii ewolucyjnej obu współczesnych gatunków sarny od czasu ich ostatniego wspólnego przodka.

„Estetyka ucieleśniona w przekładzie opisów krajobrazu” – to tematyka projektu **dr Beaty Piecychny z Wydziału Filologicznego**. Dr Piecychna badać będzie, w jaki sposób człowiek rozumie i przetwarza język na przykładzie tłumaczenia literackich opisów krajobrazów. Interesuje ją proces ucieleśnienia doświadczenia estetycznego, czyli to, jakie reakcje wywołuje ono w układzie sensomotorycznym i postrzeżeniowym odbiorcy.

Najważniejszą częścią projektu jest wyjazd naukowy do prestiżowego Max Planck Institute for Empirical Aesthetics we Frankfurcie nad Menem i konsultacje z prof. Winfriedem Menninghausem (The Department of Language and Literature) oraz prof. Davidem Boernsem (The Neuroscience Department), którzy prowadzą pionierskie

Davidem Poeppel (The Neuroscience Department), którzy prowadzą pionierskie studia z pogranicza kognitywistyki, neurolingwistyki, percepcji multisensorycznej i estetyki. Na wyjazd konsultacyjny badaczka otrzymała dofinansowanie w wysokości 7 255 zł.

Jak można przeczytać na stronie NCN, w konkursie MINIATURA 4 wyłonionych zostało 178 laureatów z całej Polski. Na realizację działań naukowych, takich jak badania wstępne, badania pilotażowe, kwerendy, staże naukowe lub wyjazdy konsultacyjne otrzymają oni łącznie niemal 6,9 mln zł.

Listę rankingową konkursu i więcej informacji można znaleźć [na stronie NCN](#).

źródło: UwB

oprac. Anna Augustynowicz

fot. Kamil Timoszuć

